

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.023.03.2021

Pani
Karolina Gapska-Kostrzewa
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Świeciu
ul. Wojska Polskiego 195A
86-100 Świecie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/062 - Zapewnienie opiekunom osób niesamodzielnych wsparcia wychowawczego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu ¹ ul. Wojska Polskiego 195A, 86-100 Świecie.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Karolina Gapska - Kostrzewa, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, od 1 stycznia 2019 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielných. 2. Realizowanie wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielných. 3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wychnieniowego opiekunom osób niesamodzielných.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do zakończenia kontroli ³ . Kontrolą mogą być objęte również dokumenty wytworzone wcześniej, jeśli są niezbędne do realizacji celu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Tomasz Klaus, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LBY/131/2021 z 7 października 2021 r.

(akta kontroli str. 1 - 4)

¹ Dalej: „PCPR”.

² Dalej: „Dyrektor”.

³ tj. 23 grudnia 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez PCPR programu „Opieka wytnieniowa”⁶ w latach 2019-2021 dofinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego⁷.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W celu rozpoznania potrzeb podejmowano stosowne działania w zakresie wsparcia wytnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych, a wnioskowaną kwotę wsparcia oszacowano na podstawie wiarygodnych danych. Zaplanowane wsparcie odpowiadało zgłoszonym potrzebom. Niezwłocznie po ogłoszeniu wyników naboru wniosków Powiat Świecki złożył do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego⁸ oświadczenia o przyjęciu przyznanych środków finansowych, podpisał umowę z Wojewodą oraz rozpoczął realizację wsparcia. Prawidłowo przeprowadzono postępowania na wybór wykonawców usług oraz prawidłowo kwalifikowano wnioskodawców do objęcia opieką wytnieniową. Wynikające z Programu wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, były przeznaczone na zadania określone w Programie oraz były właściwie udokumentowane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie i wdrożenie wsparcia wytnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą PCPR podejmowało działania w celu rozpoznania potrzeb w zakresie wsparcia wytnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych, tj.:

- w 2019 r. wystąpiono drogą elektroniczną (e-mail) do ośrodków pomocy społecznej¹⁰ z terenu powiatu świeckiego o przekazanie informacji o liczbie osób z terenu danej gminy zainteresowanych udziałem w Programie. Z 11 wysłanych zapytań uzyskano jedną odpowiedź, w której określono 15 osób zainteresowanych.

Dyrektor wskazała, że przeanalizowano również bazę osób korzystających z dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych¹¹ i wytypowano grupę potencjalnie zainteresowanych osób, z którymi skontaktowano się telefonicznie. Na podstawie zebranych informacji ustalono przewidywaną liczbę korzystających z usług opieki wytnieniowej w ramach Programu na 25 osób.

- w 2020 r. wystąpiono ponownie do OPS z terenu powiatu świeckiego o przekazanie informacji o liczbie osób z terenu danej gminy zainteresowanych udziałem w Programie. Z 11 wysłanych zapytań uzyskano dwie odpowiedzi, w których wskazano łącznie siedem osób zainteresowanych.

Dyrektor wskazała, że podczas obsługi interesantów w roku 2019 prowadzono na bieżąco rozmowy w celu pozyskania informacji na temat potrzeb w w/w

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Program”.

⁷ Państwowy fundusz celowy utworzony na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, ze zm.), do 21 grudnia 2019 r. funkcjonujący pn. „Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych” (dalej: „SFWON”), od 22 grudnia 2019 r. - pn. „Fundusz Solidarnościowy” (dalej: „FS”).

⁸ Dalej: „Wojewoda”.

⁹ Oceny częstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: „OPS”.

¹¹ Dalej: „PFRON”.

zakresie. Przeanalizowano również bazę osób korzystających z dofinansowań ze środków PFRON. Na podstawie uzyskanych informacji ustalono przewidywaną liczbę korzystających z usług opieki wytchnieniowej na 12 osób.

- w odniesieniu do podejmowanych działań w 2021 r. Dyrektor wskazała, że przeanalizowano zainteresowanie w poprzednich edycjach Programu. Utrzymywano nadal kontakt z przedstawicielami gmin oraz informowano o Programie interesantów korzystających ze wsparcia PCPR. Na podstawie zebranych informacji ustalono liczbę zainteresowanych udziałem w Programie na pięć osób.

(akta kontroli str. 15-33)

Zgodnie z wymogami Programu w poszczególnych edycjach, ogłoszenia o naborze wniosków o świadczenie usług zostały umieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej PCPR. Dyrektor wskazała, że PCPR promuje również Program na spotkaniach i rozmowach z przedstawicielami gmin z terenu powiatu świeckiego. Ponadto co roku przedstawiano Radzie Powiatu Świeckiego sprawozdanie z realizacji Programu w ramach sprawozdania z działalności PCPR.

(akta kontroli str.22-23, 51-91, 129-133, 175-177)

Wnioskowaną kwotę wsparcia PCPR oszacowało na podstawie iloczynu: liczby osób zaplanowanych do objęcia wsparciem, maksymalnej liczby godzin wsparcia wskazanej w Programie oraz maksymalnej stawki za godzinę określonej w Programie. Na potrzeby realizacji Programu w 2019 r. było to 40 zł za godzinę poradnictwa specjalistycznego, w 2020 r. - 100 zł i w 2021 r. - 100 zł (zgodnie ze zaktualizowanym wnioskiem PCPR).

Wojewoda, w ramach podziału środków na realizację Programu w 2021 r. przyjął stawkę wyceny usług opiekuńczych w zakresie poradnictwa specjalistycznego jako 857 zł na osobę¹².

W związku z tym, w aktualizacji wniosku na rok 2021 zmniejszono planowaną liczbę godzin na osobę z 20 do 10 oraz stawkę godzinową z 100 zł na 85 zł.

(akta kontroli str. 15-23, 117-118, 162, 203-214)

Wnioskowane kwoty wsparcia na poszczególne lata wynosiły:

- 16 tys. zł na koszty realizacji wsparcia w 2019 r.¹³ Nie planowano w tym roku kosztów obsługi Programu,
- 38,4 tys. zł na koszty realizacji wsparcia¹⁴ oraz 384,00 zł na koszty obsługi Programu w 2020 r.,
- 8 360,93 zł na koszty realizacji wsparcia¹⁵ oraz 167,22 zł na koszty obsługi Programu w 2021 r. (pierwotnie wnioskowano 20 tys. zł na koszty realizacji wsparcia oraz 400,00 zł na koszty obsługi Programu w 2021 r.).

Wnioski powiatu świeckiego o środki finansowe z Programu kierowane do Wojewody w latach 2019 i 2021 wymagały uzupełnienia o kontrasygnatę Skarbnika Powiatu. Ponadto w 2021 r. uzupełnienia wymagała część opisowa wniosku dotycząca: doświadczenia wnioskodawcy w realizacji zadań, kadr, zasięgu oddziaływania oraz zgodności ze wzorem kalkulacji kosztów realizacji zadania.

(akta kontroli str. 15-23, 117-118, 162, 203-214)

¹² Pismo Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 5 marca 2021 r. (znak: WPS.VIII.946.4.2021), wpływ do PCPR 5 marca 2021 r. (liczba godzin x 85 zł).

¹³ Planowane było objęcie opieką 25 osób po 20 godzin, łącznie 500 godzin wsparcia.

¹⁴ Planowane było objęcie opieką 12 osób po 40 godzin, łącznie 480 godzin wsparcia.

¹⁵ Planowane było objęcie opieką 10 osób po 10 godzin, łącznie 100 godzin wsparcia.

1.2. W badanym okresie PCPR realizowało usługi opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz nad osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwość skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego oraz wsparcia w zakresie nauki i pielęgnacji, rehabilitacji i dietetyki (tzw. Moduł III Programu).

W 2019 r. oświadczenie o przyjęciu środków przez Powiat Świecki złożono 6 czerwca, a 5 sierpnia¹⁶ zawarto z Wojewodą umowę w sprawie dofinansowania w wysokości 16 tys. zł.

W 2020 r. oświadczenie o przyjęciu środków złożono 4 czerwca, 30 lipca zawarto z Wojewodą umowę w sprawie dofinansowania w wysokości 38 784,00 zł, w tym 384,00 zł na koszty związane z obsługą Programu.

W 2021 r. oświadczenie o przyjęciu środków złożono 8 marca, 27 maja zawarto z Wojewodą umowę w sprawie wysokości i przekazywania środków finansowych w wysokości w łącznej wysokości 8 528,15 zł, w tym 167,22 zł na koszty obsługi Programu.

Wysokość otrzymanych środków była zgodna z kwotami wnioskowanymi w poszczególnych edycjach Programu.

(akta kontroli str. 46-50, 119-128, 163-173, 215-225, 261-263)

Realizację usług w zakresie poradnictwa specjalistycznego rozpoczęto w poszczególnych edycjach Programu odpowiednio 21 października 2019 r., 13 sierpnia 2020 r. i 26 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str. 92-95 138-150, 180-191, 231-236, 261-263)

1.3. Uchwałami z: 15 października 2019 r.¹⁷, 15 czerwca 2020 r.¹⁸ oraz z 18 marca 2021 r.¹⁹ Zarząd Powiatu Świeckiego przystąpił do Programu „Opieka wytchnieniowa” i przyjął Regulaminy naboru i uczestnictwa w Programie. Wykonanie powyższych uchwał Zarząd powierzył Dyrektorowi PCPR.

(akta kontroli str. 151-159, 192-200, 237-245)

PCPR nie wykonywał samodzielnie zadań z zakresu opieki wytchnieniowej. W wyniku podjętych przez PCPR działań, w okresie objętym kontrolą, podpisane zostały trzy umowy z podmiotami zewnętrznymi na świadczenie usług specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji / rehabilitacji i dietetyki. Świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach Modułu III Programu odbywało się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Wykonawcy usług zostali wybrani w wyniku przeprowadzenia postępowań na udzielenie zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej równowartości

¹⁶ Terminy procedowania umowy z Wojewodą wyglądały następująco: oświadczenie o przyjęciu środków z Programu podpisano 6 czerwca 2019 r. (wpływ do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, dalej: „K-PUW” - 12 czerwca 2019 r.); informację o utworzeniu rachunku na potrzeby Programu wysłano do K-PUW 28 czerwca 2019r. (wpływ do K-PUW 4 lipca 2019 r.); przekazanie umowy przez K-P UW do PCPR nastąpiło 1 sierpnia 2019 r., a podpisanie Umowy przez powiat świecki i przekazanie jej do K-PUW - 5 sierpnia 2019 r.

¹⁷ Uchwała Nr 36/236/19 Zarządu Powiatu Świeckiego z dnia 15 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu naboru i uczestnictwa w programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019.

¹⁸ Uchwała Nr 67/480/20 Zarządu Powiatu Świeckiego z dnia 15 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020 i przyjęcia Regulaminu naboru i uczestnictwa w programie.

¹⁹ Uchwała Nr 107/715/21 Zarządu Powiatu Świeckiego z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 i przyjęcia Regulaminu naboru i uczestnictwa w programie.

30 000 euro w formie zaproszenia do złożenia oferty cenowej umieszczonego na stronie internetowej i w siedzibie PCPR oraz zapytań drogą e-mail.

Zgodnie z treścią umów zawartych z Powiatem Świeckim, w 2019 r. wykonawca miał świadczyć usługi w okresie od 21 października do 23 grudnia (63 dni), w 2020 r. – od 13 sierpnia do 18 grudnia (127 dni), zaś w 2021 r. – od 26 sierpnia do 18 grudnia (108 dni). Wszystkie podpisane z wykonawcami umowy zawierały wzory kart realizacji Programu.

W latach 2019, 2020, 2021 okresy od zawarcia umowy pomiędzy Powiatem Świeckim a Wojewodą do zawarcia umowy z podmiotami świadczącymi usługi opieki wytnieniowej wynosiły odpowiednio: 77 dni, 14 dni oraz 91 dni. Dyrektor wskazała, że wydłużenie ww. okresu w 2019 r. spowodowane było większym nakładem prac w pierwszej edycji Programu, związanym z przygotowaniem odpowiednich wzorów dokumentów oraz z przedłużeniem się procedury wyłonienia wykonawcy usług opieki wytnieniowej ze względu na nierozstrzygnięcie pierwszego postępowania i konieczność zorganizowania kolejnego. Natomiast w 2021 r. na wydłużenie powyższego okresu wpłynęło w istotny sposób przyznawanie przez PCPR w tym samym czasie dofinansowania ze środków PFRON w ramach programu „Aktywny Samorząd” oraz jednoczesne realizowanie projektu „Rodzina w Centrum 3” i programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”.

(akta kontroli str. 262-263)

1.4. W umowach zawartych z podmiotami, którym powierzono realizację usług opieki wytnieniowej, określono wymagania dotyczące specjalistów je realizujących w zakresie kwalifikacji zawodowych wymaganych do realizacji zadania. Zestawienia powyższych osób stanowiły załączniki do umów. Zamawiający każdorazowo, w dniu podpisywania umowy, wzywał wykonawcę do dostarczenia dokumentów potwierdzających kwalifikacje wskazanych w zestawieniu osób. Kopie dokumentów przechowywane były w aktach sprawy. Usługi w poszczególnych edycjach programu świadczone były:

- w 2019 r. przez 2 fizjoterapeutów (mgr fizjoterapii, fizjoterapeuta SUO²⁰), 1 dietetyk (wykształcenie wyższe, kursy i szkolenia z zakresu dietetyki), 1 opiekun medyczny (wykształcenie średnie, udokumentowane doświadczenie zawodowe), 1 psycholog (mgr psychologii, udokumentowana praktyka z osobami niepełnosprawnymi);
- w 2020 r. przez 3 fizjoterapeutów (mgr fizjoterapii), 1 dietetyk (wykształcenie średnie, udokumentowane kursy i szkolenia), 1 opiekun medyczny (wykształcenie średnie), 1 psycholog (mgr psychologii, praktyka);
- w 2021 r. przez 2 fizjoterapeutów (mgr fizjoterapii), 1 dietetyk (wykształcenie średnie, udokumentowane kursy i szkolenia), 1 psycholog (mgr psychologii).

Koordynacją realizacji Programu zajmował się Dział rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych i pozyskiwania środków z funduszy krajowych i unijnych PCPR.

(akta kontroli str.15-23, 92-95, 138-150, 181-191, 231-236)

1.5. PCPR nie prowadził w badanym okresie kontroli u wykonawców w zakresie sposobu realizacji zleconych usług wytnieniowych. Dyrektor PCPR wyjaśniła, że kontrola sposobu realizacji zleconych usług wytnieniowych odbywała się na bieżąco poprzez analizę dokumentów rozliczeniowych składanych przez wykonawcę usług i kontakt z osobami objętymi wsparciem w ramach Programu.

(akta kontroli str. 15-23)

²⁰ Specjalistycznych usług opiekuńczych.

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PCPR w skontrolowanym obszarze.

OBSZAR

2. Realizowanie wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielných

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2019, 2020 i 2021, według stanu na 30 września br., na terenie powiatu świeckiego zamieszkiwało odpowiednio:

- 670 dzieci niepełnosprawnych i 592 dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz z orzeczeniami równoważnymi,
- 567 dzieci niepełnosprawnych i 410 dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz z orzeczeniami równoważnymi,
- 406 dzieci niepełnosprawnych i 321 dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz z orzeczeniami równoważnymi.

W tych okresach, w ramach opieki wytchnieniowej, PCPR udzielał świadczeń w zakresie poradnictwa specjalistycznego odpowiednio:

- 5 dzieciom niepełnosprawnym i 5 dorosłym osobom niepełnosprawnym,
- 5 dzieciom niepełnosprawnym i 7 dorosłym osobom niepełnosprawnym,
- 5 dzieciom niepełnosprawnym i 5 dorosłym osobom niepełnosprawnym.

Stanowiło to odpowiednio:

- 0,75% liczby ogółu dzieci niepełnosprawnych zamieszkujących powiat oraz 0,85% liczby dorosłych niepełnosprawnych zamieszkujących w powiecie,
- 0,88% liczby ogółu dzieci niepełnosprawnych zamieszkujących powiat oraz 1,71% liczby dorosłych niepełnosprawnych zamieszkujących w powiecie,
- 1,23% liczby ogółu dzieci niepełnosprawnych zamieszkujących powiat oraz 1,56% liczby dorosłych niepełnosprawnych zamieszkujących w powiecie.

(akta kontroli str. 36, 38, 40, 248-251)

2.2. W PCPR zgodnie z wytycznymi Programu kwalifikowano wnioskodawców do objęcia opieką wytchnieniową. Regulaminy naboru i uczestnictwa w Programie, przyjęte uchwałami Zarządu Powiatu Świeckiego, w każdej kolejnej edycji zawierały kryteria naboru do Programu, tj.:

- w 2019 r. regulaminowym kryterium kwalifikującym do objęcia wsparciem wytchnieniowym był wynik badania osoby, nad którą sprawowano opiekę, według zmodyfikowanej skali Barthel, lokujący się w zakresie od 0 do 40;
- w 2020 r. pierwszeństwo w korzystaniu ze wsparcia wytchnieniowego mieli opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz opiekunowie całkowicie niesamodzielných osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym, których wynik badania na podstawie Karty pomiaru niezależności funkcjonalnej – Skali FIM, wynosił od 0 do 70 punktów;
- w 2021 r. pierwszeństwo w korzystaniu ze wsparcia wytchnieniowego mieli opiekunowie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz opiekunowie całkowicie niesamodzielných osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym, przy czym miała być to niepełnosprawność sprzężona albo złożona, a osoba z niepełnosprawnością miała wymagać wysokiego poziomu wsparcia oraz stale przebywać w domu,

których wynik badania na podstawie Karty pomiaru niezależności funkcjonalnej – Skali FIM, wynosił od 18 do 75 punktów.

Zgodnie z regulaminami uczestnictwa w Programie, PCPR wymagał przedłożenia przez wnioskodawców orzeczenia o niepełnosprawności, karty zgłoszenia oraz karty oceny stanu pacjenta wg zmodyfikowanej skali Barthel (w 2019 r.) albo karty pomiaru niezależności funkcjonalnej FIM (w 2020 i 2021 r.).

(akta kontroli str. 151-159, 192-200, 237-245)

W latach 2019, 2020 i 2021 złożono odpowiednio: 12, 12 i 10 wniosków o wsparcie wychnieniowe. Z tego do udziału w Programie zakwalifikowano odpowiednio: 10, 12 i 10 osób. W 2019 r., w dwóch przypadkach nie zakwalifikowano wnioskodawców do Programu ze względu na dostarczenie do PCPR przez właściwy gminny OPS wywiadów środowiskowych tuż przed zakończeniem danej edycji Programu. Osoby nieobjęte w tym roku wsparciem zostały zakwalifikowane do Programu w latach następnych.

Analiza dokumentacji wszystkich 32 osób zakwalifikowanych do Programu w okresie objętym kontrolą wykazała, że:

- do wniosków załączono wymagane dokumenty,
- oceny stanu pacjenta znajdowały się w zakresie od 0 do 70 w skali Barthel i od 18 do 91 w skali FIM oraz zostały przeprowadzone przez właściwych specjalistów,
- w trakcie kwalifikowania do wsparcia były brane pod uwagę, stosownie do wymogów Programu, stan zdrowia i sytuacja osobista osób objętych wnioskiem, udokumentowane przy pomocy kart oceny pacjenta, wniosków oraz wywiadów środowiskowych,
- przyznane wsparcie było zgodne z wnioskowanym²¹,
- wsparcie skierowano do osób spełniających warunki uczestnictwa w Programie,
- informacje o przyznanej pomocy w ramach Programu PCPR przysyłało do wnioskodawców pismem zawierającym liczbę godzin oraz formę przyznanego wsparcia.

(akta kontroli str. 248-251)

2.3. Podczas realizacji Programu PCPR zapewniał wsparcie w ramach Modułu III poprzez zapewnienie członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniami równoważnymi, możliwość skorzystania z następujących usług:

- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego (w 2019 – 33 godzin, w 2020 - 145 godzin, w 2021 - 32 godzin);
- wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji (w 2019 - 94 godzin, w 2020 - 270 godzin, w 2021 - 38 godzin);
- wsparcia w zakresie nauki dietetyki (w 2019 - 23 godzin, w 2020 - 65 godzin, w 2021 - 30 godzin).

Łącznie w badanym okresie udzielono 730 godzin wsparcia w zakresie Modułu III Programu. Wymiar wsparcia nie przekraczał limitów określonych w programie i był zgodny z treścią wniosków o udzielenie wsparcia.

W latach 2019, 2020 i 2021 wsparcie wychnieniowe udzielane było odpowiednio:

- od 19 do 58 dni od złożenia wniosku,

²¹ w 2019 r., w czterech wnioskach pomyłkowo podano liczby godzin większe niż limity, wsparcie zostało udzielone zgodnie z limitami.

- od 25 do 62 dni od złożenia wniosku,
- od 96 do 124 dni od złożenia wniosku.

Dyrektor PCPR wyjaśniła, że przyczyną długich okresów pomiędzy terminami złożenia wniosków przez beneficjentów programu, a rozpoczęciem realizacji usług w tym zakresie w poszczególnych edycjach programu była procedura rozpatrywania wniosków i konieczność pozyskania stosownych informacji o wnioskodawcy, w tym wywiadów środowiskowych sporządzanych przez GOPS/OPS.

Wsparcie udzielane było w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Nie ustalano harmonogramu realizacji wsparcia, ewidencja godzin zrealizowanych usług była prowadzona przy pomocy formularzy miesięcznych ewidencji zrealizowanych godzin świadczonych usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu.

(akta kontroli str. 138-141. 180-183, 231-234, 248-251, 261-263)

2.4. W okresie objętym kontrolą PCPR nie organizował wsparcia dodatkowego.

(akta kontroli str. 15-23)

2.5. Według Dyrektora, poważną barierą dla realizacji Programu jest zbyt mała liczba potencjalnych wykonawców na terenie powiatu świeckiego, mogących świadczyć usługi oferowane w ramach Programu.

W opinii Dyrektora mocne strony Programu to:

- zapewnienie wsparcia osobom opiekującym się niepełnosprawnymi podopiecznymi,
- udzielanie wsparcia w miejscu zamieszkania,
- dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb,
- 100% finansowania Programu z Funduszu Solidarnościowego, brak odpłatności ze strony osób korzystających z Programu,
- zadowolenie osób objętych wsparciem z usług świadczonych w ramach Programu.

Natomiast słabe strony Programu to:

- zbyt krótki termin naboru wniosków,
- stawki za godzinę usługi nieadekwatne do obowiązujących na rynku (nieuwzględniające czasu i kosztów dojazdu),
- zbyt mała ilość przyznanych środków na realizację Programu w stosunku do kwoty wnioskowanej,
- nieuwzględnienie w zapisach Programu w ramach naboru na rok 2022 specjalistycznego poradnictwa.

(akta kontroli str. 15-23)

2.6. W okresie objętym kontrolą nie było skarg lub wniosków z zakresu świadczenia usług opieki wytchnieniowej realizowanych w powiecie świeckim.

(akta kontroli str.15-23)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PCPR w skontrolowanym obszarze.

3. Wydatkowanie i rozliczenie środków na realizację wsparcia wytchnieniowego opiekunom osób niesamodzielnych

Opis stanu faktycznego

3.1. Powiat Świecki w latach 2019, 2020 i 2021 otrzymał na realizację Programu ze środków SFWON / FS odpowiednio: 16 000 zł, 38 784,00 zł (w tym 384,00 zł na koszty obsługi) oraz 8 528,15 zł (w tym 167,22 na koszty obsługi).

Wydatkowano odpowiednio:

- w 2019 r.: 4,8 tys. zł ze środków SFWON oraz 1,2 tys. zł ze środków własnych Powiatu.
- w 2020 r.: 38,4 tys. zł ze środków FS i 9.6 tys. zł ze środków własnych Powiatu oraz 384,00 zł kosztów obsługi Programu ze środków FS.

Otrzymane środki wydano na zlecane podmiotom zewnętrznym usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego²². Wysokość przyznanych środków finansowych w poszczególnych edycjach Programu nie miała istotnego wpływu na liczbę osób objętych wsparciem w ramach Programu. Skutkowała jedynie liczbą godzin udzielonego wsparcia na osobę.

(akta kontroli str. 46-50, 119, 163, 215, 248-251)

3.2. Starostwo Powiatowe w Świeciu dla Programu otworzyło odrębny rachunek bankowy. W związku z tym Dyrektor PCPR wprowadził wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych środków oraz wydatków, dokonywanych z tych środków.

Analiza dokumentacji dotyczącej poniesionych wydatków na realizację Programu²³ o łącznej wartości 43 584,00 zł, w tym jednego wydatku na obsługę Programu w wysokości 384,00 zł wykazała, że wydatki te zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, były: przeznaczone na zadania określone w Programie, właściwie udokumentowane oraz rozliczone zgodnie z obowiązującymi procedurami.

(akta kontroli str. 46-50, 160-161, 201-202, 248-251)

3.3. PCPR publikował materiały informacyjne oraz ogłoszenia dotyczące programu w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Również na stronie internetowej Powiatu Świeckiego znajdowały się odwołania do stron BIP jako serwisu internetowego PCPR w Świeciu. Wszystkie materiały publikowane w ramach promocji i informacji o Programie na stronach PCPR były zaopatrzone w logo ministerstwa właściwego w sprawach Programu i logo Powiatu Świeckiego w nagłówkach wraz z dopiskiem w stopce o realizacji Programu ze środków odpowiednio SFWON / FS. W latach 2019 i 2021 PCPR, zgodnie z zapisami umów z Wojewodą, przekazywał do akceptacji Wojewody materiały promocyjno-informacyjne dotyczące przystąpienia do realizacji Programu. W 2020 roku PCPR nie występowało o akceptację ww. materiałów.

(akta kontroli str. 51-91, 256-260)

3.4. Wymagane w Programie sprawozdania z realizacji wsparcia wytchnieniowego w latach 2019 i 2020 zostały przekazane terminowo²⁴. Po korektach,

²² Odpowiednio w poszczególnych edycjach programu zrealizowano 150, 480, 100 godzin wsparcia.

²³ Do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały jeszcze rozliczone wydatki poniesione na realizację Programu w 2021 r.

²⁴ Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019 (termin złożenia sprawozdania – 30 stycznia 2020 r.; data złożenia sprawozdania – 15 stycznia 2020 r.); Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2020 (termin złożenia sprawozdania – 29 stycznia 2020 r.; data złożenia sprawozdania – 7 stycznia 2020 r.).

przeprowadzonych na wniosek pracowników K-PUW, wykazane w sprawozdaniach dane były zgodne ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str.129-133, 174-177)

3.5. W okresie objętym kontrolą realizacja Programu nie była przedmiotem kontroli Wojewody bądź innego organu.

(akta kontroli str.15-23)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy nr 16/2020 zawartej 30.07.2020 r. z Wojewodą projekty wszystkich materiałów publikowanych przez powiat w ramach programu musiały uzyskać każdorazowo akceptację Wojewody, a § 1 ust. 2 uchwały nr 67/480/20 Zarządu Powiatu Świeckiego z 15.06.2020 r. w sprawie przystąpienia do Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2020 stanowił, że realizacja zadań tego Programu została powierzona PCPR.

Niemniej jednak w 2020 roku PCPR nie występowało o akceptację ww. materiałów. Dyrektor PCPR wyjaśniła, że w roku 2020 podstawą dokumentacji, jaką posługiwało się tutaj. Centrum były materiały opublikowane na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i dlatego nie wystąpiono do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego o akceptację.

(akta kontroli str. 256-260)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PCPR w skontrolowanym obszarze. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na ogólną pozytywną ocenę działalności PCPR w kontrolowanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

Wnioski

Uzgadnianie projektów materiałów publikowanych przez PCPR w ramach programów „Opieki wytchnieniowej” z Wojewodą o ile wymagać tego będą umowy na realizację programu w latach następnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 21 stycznia 2022 r.

Kontroler
(-) Tomasz Klause
doradca techniczny

Dyrektor
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy
z up. (-) Adam Kończak
p.o. Wicedyrektor